

KAPITALISTIEN VARALLISUUDEN KASVU

Kapitalistit eivät mielellään puhu avoimesti tuloistaan. „Liikesalaisuutta” varjellaan visusti, ja maallikkojen on kovin vaikea päästä perille niistä „salaisuuksista”, millä tavalla rikkauksia luodaan. Yksityisomistus on pyhä: kenelläkään ei ole oikeutta sekaantua yksityisomistajan asioihin. Sellainen on kapitalismin periaate.

Mutta pääoma on jo kauan sitten kasvanut ulos yksityisomistuksen puitteista ja johtanut osakeyhtiöiden muodostamiseen. Sadat ja tuhannet toisilleen tuntemattomat osakkeenomistajat muodostavat yhteisen liikkeen; ja herrat yksityisomistajat ovat monet kerrat polttaneet näppinsä, kun ovelat veijarit ovat „liikesalaisuutta” verhonaan käyttäen tyhjentäneet liikekumppaneittensa taskut.

Pyhän yksityisomistuksen on pitänyt uhrata pieni osa pyhydestään: sen on täytynyt lain voimalla velvoittaa osakeyhtiöt pitämään säännöllistä tiliä liiketoimistaan ja julkaisemaan tilikertomustensa tärkeimmät yhteenvedot. Yleisön petkuttaminen ei tietenkään ole sen ansiosta lakanut, se on vain saanut toisia muotoja ja tullut entistä ovelammaksi. Suurpääoma, joka on liittänyt itseensä pikku erin maailman eri puolilla hajallaan olevien osakkeenomistajain vähäiset pääomat, on tullut entistä mahtavammaksi. Osakeyhtiöiden välityksellä miljoonamies määräilee nykyään oman miljoonansa lisäksi myös sanokaamme vaikkapa 800 tuhannen ruplan suuruista lisäpääomaa, joka on ehken koottu 8.000 pikkuisännältä.

Mutta samalla väestön laajat joukot tulevat yhä selvemmin ja havainnollisemmin näkemään myös kapitalismin järjettömyyden.

Seuraavassa esimerkiksi Venäjän vakuutusyhtiöiden julkaistujen tilikertomusten yhteenvetoja 10 vuodelta, vuosien 1902 ja 1911 väliseltä ajalta.

Vuonna 1902 osakepääoma oli 31 $\frac{1}{3}$ miljoonaa ruplaa (21 liikeyhtiössä), ja vuonna 1911 (niin ikään 21 yhtiössä) se oli 34,8 miljoonaa ruplaa. Tavallisesti on niin, että suurin osa pääomasta kuuluu kouralliselle miljonäärejä. 10 tai 20 rahapösöillä saattaa olla osakkeita 18 miljoonan ruplan arvosta, ja kun he ovat enemmistönä, niin he määräilevät mielensä mukaan muista, „pienille” osakkaille kuuluvista 13 tai 16 miljoonasta.

Kapitalismia puolustavat professorit löpöttelevät omistajain lukumäärän lisääntymisestä, kun he näkevät pienosakkaiden lukumäärän kasvavan. Mutta todellisuudessa kasvaa miljonääripösöjen valta (ja tulot) „piskuisten” pääomiin *nähdén*.

Katsokaa, kuinka meikäläiset vakuutuskuninkaat ovat laventaneet toimintaansa kymmenen vuoden kuluessa. Osakepääoman tuottamat voitto-osingot ovat 10 vuoden aikana olleet *keskimäärin yli 10 prosenttia!!* Muhkea voitto, eikö olekin? Vuosikymmenen huonoimpana vuonna he „tiena-sivat” 6 kopeekkaa ruplaa kohti, mutta parhaina vuosina 12 kopeekkaa!

Varapääomat ovat kaksinkertaistuneet: vuonna 1902 ne käsittivät 152 miljoonaa ruplaa, mutta vuonna 1911 — 327 miljoonaa. Omaisuus on miltei kaksinkertaistunut: vuonna 1902 sitä oli 44 miljoonaa, vuonna 1911 — 76 miljoonaa.

Siis kahdessakymmenessä yhdessä laitoksessa on kymmenessä vuodessa karjittunut *uutta* omaisuutta 32 miljoonaa ruplaa!

Ketkä tämän omaisuuden ovat „tienneet”?

Ne, jotka eivät ole tehneet työtä, toisin sanoen osakkeenomistajat, ensi sijassa suurmiljonäärit, joilla on hällussaan suurin osa osakkeista.

Työn ovat tehneet sadat toimitsijat suorittamalla kierto-matkoja, järjestämällä omaisuuden vakuuttajia, katsastamalla heidän omaisuutensa, uurastaen laskelmien kimpussa. Nämä toimitsijat ovat toimitsijoiksi jääneetkin. He eivät saa mitään muuta kuin palkkansa (mikä suurimmalla osalla heistä, kuten tiedetään, ei riitä edes perheen siedettävään toimeentuloon). He eivät voi kasata mitään omaisuutta.

Jos joku pösöistä lieneekin ollut „työssä” mukana — johtajana, niin siitä hän on saanut *erikoisen* hyvityksen — sekä ministerinpalkan että palkkioita.

Herrat osakkeenomistajat sen sijaan ovat rikastuneet sen *ansiosista*, että he *eivät ole* tehneet työtä. He ovat saaneet, keskimäärin vuosikymmenen aikana, kolmisen miljoonaa puhdasta voittoa vuodessa „työskennellen” vain kuponkien leikkelemisen alalla, ja lisäksi he ovat vielä kasanneet sievoisen, 32 miljoonaa ruplaa käsittävän lisäpääoman.

„Pravda” № 131,
kesäkuun 9 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan